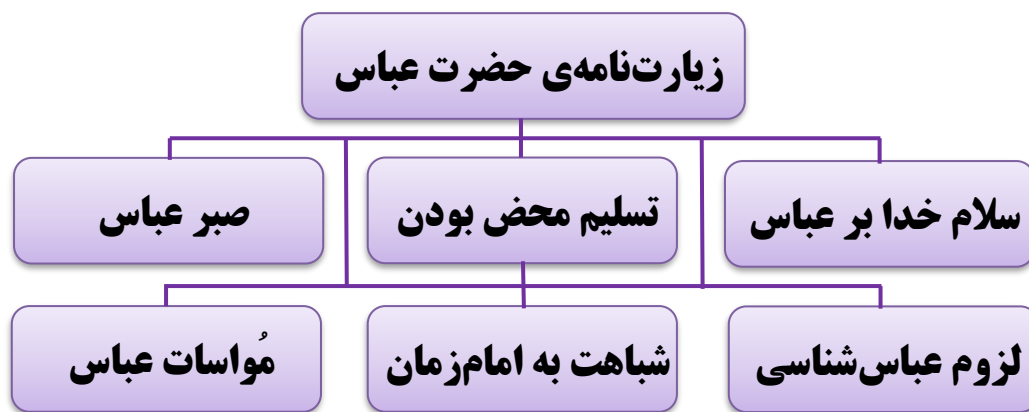

عباس الگوی منتظران حضرت مهدی

زیارت‌نامه‌ی حضرت عباس:

حضرت عباس علیه‌السلام تنها امام‌زاده‌ای است که مانند ائمه، نماز زیارت دارد. این امر نشان‌دهنده‌ی جایگاه بسیار خاص ایشان است. نکته‌ی مهم دیگر در مورد ایشان این است که زیارت‌نامه‌ی ایشان مأثوره است و از امام‌صادق علیه‌السلام به ما رسیده است. به این فرازها از زیارت‌نامه‌ی حضرت عباس توجه کنید:

✓ سلام خدا بر عباس:

«سَلَامُ اللَّهِ وَ سَلَامٌ مَلَائِكَتِهِ الْمُقَرَّبِينَ وَ أَنْبِيَائِهِ الْمُرْسَلِينَ وَ عِبَادِهِ الصَّالِحِينَ وَ جَمِيعِ الشُّهَدَاءِ وَ الصِّدِّيقِينَ... عَلَيْكَ يَا ابْنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ»؛ «سلام خدا و سلام فرشتگان مقربش و پیامبران مرسلش و بندگان شایسته‌اش و همه‌ی شهیدان و درست‌کرداران و راستگویان... بر تو باد ای فرزند امیرمؤمنان» «إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ» تنها دعای واجب‌ی است که همه‌ی مسلمانان حداقل روزی ۱۰ بار در نمازهای خود می‌خوانند و از خدا می‌خواهند آنها را به راه راست هدایت کند پس باید این صراط را بشناسیم. آیه‌ی بعدی این راه را به ما معرفی می‌کند: «صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ» یعنی راه کسانی که خدا به آنها نعمت داده است. حال باید ببینیم این نعمت‌یافتگان چه کسانی هستند، خدا در سوره‌ی نساء این افراد را نبیین، صدیقین، شهدا و

صالحین معرفی می‌کند. جالب است که ما هر چهار مورد را در این زیارت‌نامه می‌بینیم و خطاب به ایشان می‌گوییم: «سلام خدا و ملائکه آن هم ملائک مقرب و پیامبران مرسل و عباد صالح خدا و جمیع شهدا و صدیقین بر تو باد» این فراز جایگاه ویژه‌ی حضرت عباس را می‌رساند.

✓ تسلیم محض بودن:

در فرازی دیگر اینگونه در مورد فضایل ایشان شهادت می‌دهیم: «أَشْهَدُ لَكَ بِالتَّسْلِيمِ وَالتَّصَدِيقِ وَالْوَفَاءِ وَالنَّصِيحَةِ لِخَلْفِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ الْمُرْسَلِ»؛ «گواهی می‌دهم برای حضرتت به تسلیم و تصدیق و وفا و خیرخواهی نسبت به یادگار پیامبر مرسل» یعنی من شهادت می‌دهم تو تسلیم بودی در مقابل امام معصوم. شما در کربلا چیزی جز تسلیم محض بودن از حضرت عباس نمی‌بینید. شهدای کربلا از نظر مقام با یکدیگر متفاوت‌اند. بین آن فردی که وقت نماز را به امام حسین یادآوری می‌کند و در رکاب ایشان به شهادت می‌رسد با حضرت عباس تفاوت بسیاری است. عباس امام‌شناس است. می‌داند تصمیم امام معصوم تصمیم خداست فلذا ایشان به معنی واقعی کلمه تسلیم است. او علاوه بر تسلیم بودن، تصدیق‌کننده‌ی مقام ابا عبدالله است. در طول تاریخ، امام‌زاده‌های بسیاری در مقابل امام‌زمان خود ایستادند اما حضرت عباس اینگونه نیست. او روز عاشورا برادرانش (پسران حضرت ام‌البنین) را جمع کرد و به آنها گفت: «مبادا دچار توهم شوید و بگویید ما همه فرزندان علی هستیم؛ حواستان باشد این آقا امام ماست؛ امامی که از سر اتفاق برادر ما هم هست» از آنها بیعت گرفت که تا زنده‌اند اجازه ندهند امام به میدان برود. برادرانش را خودش به میدان فرستاد تا در داغ برادر دیدن هم شبیه مولایش شود و در مصیبت او شریک باشد.

✓ صبر عباس:

«فَجَزَاكَ اللَّهُ عَنْ رَسُولِهِ وَعَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَعَنْ الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ أَفْضَلَ الْجَزَاءِ بِمَا صَبَرْتَ»؛ «خدا از سوی پیامبر و امیرمؤمنان و حسن و حسین (درود خدا بر ایشان) جزایت دهد، برترین جزاء به خاطر اینکه صبر کردی...» در فراز دیگر این زیارت‌نامه اینگونه به حضرت می‌گوییم: «فقط خدا می‌تواند به تو جزاء و پاداش بدهد آن هم نه پاداش عادی بلکه بالاترین پاداش را. این پاداش به خاطر آن صبری است که کردی» حضرت کجا صبر کرد؟ وقتی

امام حسین به جای دستور رزم به او فرمودند: «آب بیاور» سخت‌ترین چیز برای یک رزمنده هنگامی است که به او بگویند برو آب بیاور. در مقاتل داریم که بعد از شهادت حضرت علی اکبر خیلی به حضرت عباس سخت گذشت تا جایی که به امام حسین علیه‌السلام عرضه داشت: «آقا سینه‌ام سنگین شده است» امام فرمودند: «برویم آب بیاوریم...» آب برای حضرت عباس دستور امام‌زمان است؛ حضرت عباس در راه آوردن آب، دست‌ها و چشم‌های خود را از دست می‌دهد چون به دنبال این است که حرف امام‌زمانش زمین نیفتد.

✓ لزوم عباس‌شناسی:

«لَعَنَ اللَّهُ مَنْ جَهِلَ حَقَّكَ»؛ «خدا لعنت کند کسی که به حقت جاهل بود» جایگاه حضرت عباس چنان ویژه است که امام صادق می‌فرماید: «لعنت بر کسی که حقانیت و جایگاه حضرت عباس را نشناسد» یعنی شناخت جایگاه و مقام حضرت بر ما واجب است. این جایگاه به این دلیل است که حضرت عباس از هیچ کاری برای تبعیت و خشنودی امام‌زمانش کوتاهی نکرد. هرگز به دنبال دیده شدن نبود اما خواست خدا این بود که او دیده شود تا جایی که کسانی که به زیارت امام حسین می‌روند، اول به حضرت عباس سلام می‌دهند و بعد به زیارت امام حسین علیه‌السلام می‌روند.

حضرت عباس به معنی واقعی، الگوی منتظران امام‌زمان است.

باید از خودمان سؤال کنیم ما چقدر تلاش کردیم تا خواست امام‌زمان از خودمان را بفهمیم و چقدر به وظایف خود نسبت به ایشان عمل کرده‌ایم؟

✓ شباهت به امام‌زمان:

حضرت عباس همواره تلاش می‌کرد تا شبیه امام خود باشد. در روز عاشورا برادرانش را پیش از خود به میدان فرستاد تا در داغ برادر دیدن شبیه امامش شود اما به این اکتفا نکرد. در لحظه‌ی شهادت [در حالی که به چشم‌هایش تیر و عمود آهنین به سرش زده شده و سر شکافته شده بود] هنگامی که امام حسین علیه‌السلام بالای سر ایشان آمدند و سر ایشان را بر زانوی مبارک‌شان گذاشتند، حضرت عباس با سختی سرش را به زمین گذاشت وقتی امام از علت این کار پرسیدند، عرضه داشت: «برادرم امروز وقتی شما بر زمین می‌افتی، کسی نیست که سر شما

را روی زانو بگیرد» او می‌خواست از این لحاظ هم به امام حسین شبیه شود. باید از خودمان پرسیم اگر فردا آقا صاحب‌الزمان ظهور کنند، ما چقدر شبیه آقا هستیم اصلاً ما چقدر دنبال این هستیم که شبیه امام‌زمانمان رفتار کنیم؟ اصلاً چکیده و حرف عاشورا در همین جمله‌ی أبا عبدالله نهفته است که به یزید فرمود: «مثلی لایبایع مثله»؛ «یکی مثل من با یکی مثل تو بیعت نمی‌کند» (لهوف، سید بن طاووس، ص ۲۱)

پس داستان این است که اولاً باید هر لحظه به دنبال شبیه شدن به امام‌زمان خود باشیم و دوماً به دنبال شناخت یزیدیان زمان باشیم تا در مقابل آنها بایستیم.

✓ مواسات عباس:

در قسمتی دیگر از زیارت‌نامه عبارتی زیبا در مورد ایشان آمده است به این مضمون: «فَنِعْمَ الْأَخُ الْمُوَاسِي» می‌گوید: «تو برادری بودی که مواسات کردی» اول ببینیم مواسات چیست؟ برای فهم بهتر معنی این کلمه به عبارتهای زیر توجه کنید:

۱. گاهی من چیزی دارم اما تو نداری و من به تو حسادت می‌کنم.
۲. گاهی تو چیزی داری، من ندارم؛ حسودی نمی‌کنم؛ می‌گویم خدایا به ما هم بده. اسم این احساس، غبطه و خوب است.
۳. گاهی من چیزی دارم، تو نداری اما من با اینکه وظیفه‌ای ندارم از دارایی خود به تو هم می‌دهم. اسم این حالت ایثار است. این سه حالت در دنیا وجود دارد اما دنیا بالاتر از این را نمی‌فهمد چیزی که در تشیع وجود دارد و آن این است:
۴. من چیزی دارم اما تو نداری و زمان یا مکان هم بین من و تو فاصله انداخته است پس چون تو نمی‌توانی از این امکان استفاده کنی، من هم استفاده نمی‌کنم به این حالت مواسات می‌گویند.

امام می‌فرماید: «ای برادری که مواسات کردی» کجا مواسات کرد؟ وقتی تا شکم اسب درون آب رفت در حالی که تشنه بود اما آب ننوشید. انگار گفت: «برادر چون شما آب ندارید پس من هم آب نمی‌خورم» کدام ساختار اخلاقی تا این حد پیشرفته است؟ شیعه [چون عقل‌گراست] اگر بهتر از اهل‌بیت و این تفکر پیدا می‌کرد به سراغ آن می‌رفت. این تفکر هنوز هم انسان‌سازی

می‌کند و بزرگترین اجتماع انسانی جهان هر سال در اربعین، حول محور کربلا و ابا عبدالله شکل می‌گیرد. کربلا معیار حق و باطل است. امام در کربلا حجت را بر همه‌ی ما تمام کرد تا جایی که در لحظات آخر عمر شریف از شهدا (مردگان) کمک خواست. دینداری در آخرالزمانی که فستیوال آزادگی اربعین در آن سانسور خبری می‌شود، بسیار سخت است اما همین سختی کار، پاداش آن را عظیم کرده است به همین دلیل ارزش دینداری منتظری که در آخرالزمان و در شرایط دسترسی آسان به گناه، تقوا پیشه می‌کند، برابر با اجر ۷۰ شهید بدر است. پیامبر خطاب به امیرالمؤمنین فرمودند: «ای علی، عجیب‌ترین مردم از همه‌ی کسانی که ایمانشان برتر و یقین‌شان کامل‌تر است، کسانی‌اند که در آخرالزمان می‌آیند در حالی که نه پیامبر را دیده‌اند و نه حجت و امام را در عین حال ایمان می‌آورند به سیاهی در سفیدی (یعنی همان کتاب‌هایی که در دستشان است).» (بحار الأنوار، ج ۷۷، ص ۵۶)

البته نباید فراموش کنیم که سقوط چنین فردی هم سخت‌تر است پس باید کاملاً مراقب باشیم و الگویی شایسته که ما را سعادتمند کند، انتخاب کنیم. امروز دغدغه و خواست امام‌زمان این است که گناه انجام نشود پس سرباز امام بودن یعنی نه تنها گناه نکنیم که شرایط گناه نکردن دیگران را هم فراهم کنیم. منتظر دولت، سازمان‌ها و نهادها نباشیم، خودمان وارد گود شویم و از نعمات در راه رفع نیاز و حفظ دین خود و مؤمنین استفاده کنیم که خیر ما در آن است.

سخنرانی استاد رائفی پور

موضوع: عباس الگوی منتظران حضرت مهدی

خلاصه و چکیده سخنرانی استاد رائفی پور، فروردین ۹۸ بابل

تهیه شده در واحد مهدویت مؤسسه مضاف، مهدیاران [@Mahdian](https://www.instagram.com/Mahdian)